

Rapport

Klacht

Verzoekers klagen er over dat het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom zich in zijn beslissing van 21 augustus 2008 op de klacht van 3 juli 2008 op het standpunt stelt dat de gemeente behoorlijk heeft gehandeld bij de realisatie van een speelplaats aan de Artemislaan/Mondafseweg.

Verzoekers klagen er in dit verband onder meer over dat het college

1. stelt dat het feit dat verzoekers niet zijn gehoord niet betekent dat hun belangen niet zijn meegenomen;
2. erkent dat verzoekers niet tijdig zijn geïnformeerd, maar tegelijkertijd stelt dat was afgesproken dat dit door de wijkcommissie zou gebeuren en daarmee haar taak als bestuursorgaan miskent;
3. geen open kaart heeft gespeeld, hetgeen blijkt uit het feit dat medewerkers van de gemeente die de groenstrook aan het bekijken waren voor de aanleg van de speelplaats weigerden te zeggen waarom zij daar rondliepen;
4. stelt dat er geen andere geschikte locatie aanwezig is, terwijl nabij de voormalige Antonius Abt kerk een gebied ligt dat herontwikkeld zal gaan worden voor de realisatie van een brede school en een speeltuin daar naar de mening van verzoekers prima past en zowel volgens het huidige als het nieuwe bestemmingsplan mogelijk is;
5. niet duidelijk heeft kunnen maken waarom de speeltuin niet een flink stuk in de richting van de Artemislaan - hoek Olympialaan kon worden opgeschoven, omdat hier meer dan voldoende ruimte voor is en dit voor verzoekers minder bezwarend zou zijn geweest en andere omwonenden daarmee niet zouden zijn benadeeld en
6. aangeeft dat vanuit de wijkcommissie het verzoek was gekomen voor de realisatie van een speeltuin op de huidige locatie, terwijl de wijkcommissie tegenover verzoekers had verklaard slechts een verzoek voor realisatie van een extra speeltuin in de wijk te hebben gedaan.

Beoordeling

I. Rapport

1. Op 3 juli 2008 dienden verzoekers een klacht in bij het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom in verband met een naast hun woning aangelegde speelplaats. In hun klaagschrift schreven verzoekers dat zij op 30 oktober 2007 een flyer in hun brievenbus hadden aangetroffen, waarin de aanleg van een speeltuin werd aangekondigd. De werkzaamheden waren nog diezelfde ochtend aangevangen en in zeer

korte tijd afgerond.

2. Verzoekers stelden dat het college bij het realiseren van de speeltuin, waarvan overlast werd ervaren, de algemene beginselen van behoorlijk bestuur had geschonden. Zo waren verzoekers niet op de hoogte gesteld van de aanleg en niet in de gelegenheid gesteld hun standpunt naar voren te kunnen brengen. Verzoekers achten de nadelige gevolgen volstrekt onevenredig in verhouding tot het met de aanleg gediende doel.

Naar aanleiding van de door de wijkmanager in zijn brief van 20 november 2007 gedane mededeling dat de wijkcommissie een en ander zou communiceren, maar dat dit helaas in een te laat stadium was gebeurd, stelden verzoekers dat het de taak van de gemeente is om dit soort plannen te communiceren. In reactie op diens opmerking dat verzoekers de enige familie in de buurt zou zijn die klachten had, merkten zij op ook de enige familie te zijn wiens huis direct aan de speeltuin grenst. Naar aanleiding van de opmerking dat verzoekers tijdens de aanleg het voorstel was gedaan de speeltuin te verplaatsen, stelden zij dat dit een te rooskleurige voorstelling van de gang van zaken was. Hen was gezegd dat de speeltuin een paar meter naar rechts kon worden opgeschoven, maar dat zij daar direct mee akkoord moesten gaan omdat de werkzaamheden anders te ver waren gevorderd. Verzoekers achtten dit geen serieus voorstel, aangezien de speeltuin dan nog steeds pal tegen de tuin c.q. hun terras zou aanliggen. Verzoekers bestreden dat er geen alternatief voorhanden was en verwezen naar mogelijkheden naast de kinderopvang in de voormalige Antonius Abt kerk of het een flink stuk opschuiven van de speeltuin in de richting van de Artemislaan. Ten slotte merkten verzoekers op dat zij het vermoeden hadden gekregen dat welbewust was gekozen voor de handelwijze, zoals gehanteerd.

3. Vervolgens vond er op 11 augustus 2008 een hoorzitting plaats. Uit het verslag kan worden opgemaakt dat verzoekers het gevoel hadden voor een voldongen feit te zijn gesteld, terwijl de gemeente hen voorafgaande aan de aanleg van de speeltuin had moeten horen en zorg had moeten dragen voor een tijdige communicatie. Dit gezien de locatie van de speeltuin pal naast hun terras. Nu zij niet waren gehoord, was naar hun mening met hun belangen geen rekening gehouden.

Daarnaast stelden verzoekers dat de gemeente niet alle alternatieven of andere mogelijkheden in de wijk had onderzocht. De optie die ten tijde van de plaatsing werd aangedragen bood geen acceptabel alternatief.

Van de zijde van de gemeente werd aangegeven dat, zoals al eerder erkend in de brief van de wijkmanager van 20 november 2007, de zeer late communicatie over de aanleg van de speeltuin geen schoonheidsprijs verdiende. Vanuit de wijkcommissie was het verzoek gekomen voor de realisatie van een speeltuin op de huidige locatie, waarop plannen waren gemaakt en uitvoerig met de wijkcommissie was gecommuniceerd. De wijkcommissie zou dit vervolgens communiceren met de wijk, maar dit was helaas in een te laat stadium gebeurd. Nogmaals werden hiervoor vanuit de gemeente excuses

aangeboden.

Daarnaast werd aangegeven dat naar aanleiding van het verzoek van de wijkcommissie door de gemeente de mogelijkheden waren onderzocht. De vragen of een speeltuin op die locatie wenselijk en mogelijk was en paste binnen het beleid, zoals geformuleerd in het speelruimteplan en het bestemmingsplan, werden bevestigend beantwoord. Op dat moment waren tevens alternatieven in de wijk onderzocht, maar een andere geschikte locatie was niet aanwezig en de aanwezige gemeentegrond nabij de Antonius Abt kerk was onvoldoende groot om een speeltuin te kunnen realiseren.

Tevens werd van de zijde van de gemeente tijdens de hoorzitting aangegeven dat bij de aanleg van een speeltuin alle belangen worden afgewogen en dat het daarbij niet is te voorkomen dat een gemeenschappelijk belang, zoals voldoende speelruimte, aan een individueel belang, zoals mogelijke overlast, bovengeschild wordt gesteld. Voor de feitelijke aanleg van een speeltuin worden direct omwonenden niet gehoord, maar wel geïnformeerd. Het feit dat dit informeren niet volgens het protocol was gegaan betekende echter niet dat het belang van de omwonenden niet was meegenomen, omdat ook bij de feitelijke aanleg rekening wordt gehouden met alle factoren en belangen, waarbij in het onderhavige geval de gemeente overigens ter uitvoering van een expliciet verzoek van de wijkcommissie handelde.

Opgemerkt werd tevens dat werd betreurd dat verzoekers overlast ervoeren. De wijkagent had echter laten weten niet bekend te zijn met klachten, zodat verzoekers werd gevraagd eventuele overlast zowel bij de wijkagent als in het wekelijkse wijkspreekuur te melden. Tevens werd opgemerkt dat de speelruimte aan de Achillesstraat op termijn zou worden opgeknapt, waarmee mogelijk de gebruiksaantallen zouden kunnen afnemen.

4. In zijn beslissing van 21 augustus 2008 schreef het college van burgemeester en wethouders de conclusie van verzoekers dat de gemeente de algemene beginselen van behoorlijk bestuur had geschonden niet te delen. Erkend werd dat niet tijdig was gecommuniceerd, waarvoor excuses werden aangeboden. Op dit punt achtte het college de klacht gegrond.

Naast hetgeen tijdens de hoorzitting reeds van de zijde van de gemeente naar voren was gebracht, benadrukte het college dat op geen enkele wijze bewust was gekozen voor een "overvaltechniek". Het eerder communiceren, of het horen van verzoekers had de aanleg van de speeltuin naar de mening van het college niet voorkomen. Dit betekende echter niet dat hun belangen niet waren meegenomen bij de beslissing inzake de aanleg.

De beslissing om van het aanbod om de speeltuin enkele meters op te schuiven, geen gebruik te maken was naar de mening van het college aan verzoekers. Ook deelde het college de stelling van verzoekers niet dat er in de gemeente verder geen speeltuinen aanwezig zijn die ook direct aan een woonperceel grenzen.

5. Omdat verzoekers zich niet met deze reactie konden verenigen, wendden zij zich op 16 december 2008 tot de Nationale ombudsman.

In hun verzoekschrift schreven verzoekers dat zij zich, anders dan het college, op het standpunt stelden dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wel degelijk waren geschonden. Uit de op 30 oktober 2007 ontvangen flyer kon worden opgemaakt dat de gemeente reeds lang daarvoor bezig was met plannen voor de speeltuin, maar nimmer de omwonenden daarover had geïnformeerd. Verzoekers stelden dat het college hiermee in strijd met het beginsel van fair play hen de mogelijkheid had ontnomen hun belangen te behartigen en hen met de aanleg van de speeltuin voor een voldongen feit gesteld.

Daarnaast merkten verzoekers op dat het college ten onrechte stelde dat vanuit de wijkcommissie het verzoek was gekomen voor de realisatie van een speeltuin op de huidige locatie. Door verzoekers was reeds tijdens de hoorzitting aangegeven, hetgeen echter niet was terug te vinden in het verslag, dat de wijkcommissie tegen hen had gezegd dat zij geen verzoek hadden gedaan voor de realisatie van een speelplaats op de huidige locatie, maar wel voor realisatie van een extra speeltuin in de wijk.

Tevens herhaalden verzoekers hun opmerking dat het niet de taak van de wijkcommissie, maar van het college is om dit soort plannen te communiceren.

Ook had het college verzoekers de gelegenheid moeten bieden hun standpunt naar voren te brengen. De stelling van het college dat het niet horen van verzoekers niet betekende dat hun belang niet was meegenomen, konden verzoekers niet volgen. Zij vroegen zich af hoe hun belangen konden zijn meegenomen, nu zij deze niet naar voren hadden kunnen brengen, omdat zij daartoe niet in de gelegenheid waren gesteld.

Ook de stelling dat er geen andere geschikte locatie aanwezig was bestreden verzoekers. Dat de locatie nabij de voormalige Antonius Abt kerk te klein zou zijn was niet eerder aan verzoekers meegedeeld. Bovendien lag deze plek in een gebied dat herontwikkeld zou gaan worden en voorzag het plan in de realisatie van een Brede School. Een speeltuin paste daar naar de mening van verzoekers prima bij en was zowel volgens het huidige als het nieuwe bestemmingsplan mogelijk.

Ook was het verzoekers volstrekt onduidelijk waarom de speeltuin niet een flink stuk in de richting van de Artemislaan - hoek Olympialaan kon worden opgeschoven, omdat hier meer dan voldoende ruimte voor was. De tijdens de hoorzitting door een ambtenaar geplaatste opmerking dat dit niet mogelijk was omdat er ter plaatse sprake is van verval, was niet in het verslag terug te vinden en kon overigens door verzoekers niet worden gevolgd. Delen van de naast hun huis gelegen groenstrook waren in het verleden reeds opgehoogd, zodat het hen niet duidelijk was waarom dat nu ineens niet meer zou hebben gekund.

Verzoekers gaven aan dat zij op mooie dagen vrijwel voortdurend geluidsoverlast hadden, die werd veroorzaakt door bezoekers van de speeltuin en versterkt door de vaak aanwezige westenwind. De stadsspeeltuin - die overigens ook niet zo dicht naast een terras van een woning is gevestigd - kent beperkte openingstijden, maar de speeltuin naast het huis van verzoekers is de hele dag toegankelijk. Daarnaast merkten verzoekers op dat de speeltuin niet alleen gebruikt werd door kinderen uit de onmiddellijke nabijheid, maar ook door kinderen uit verder gelegen straten en wijken en door kinderen boven de acht jaar waarvoor de speeltoestellen niet geschikt zijn met als gevolg dat zij in de speeltuin gaan rondhangen.

Aan het slot van hun verzoekschrift schreven verzoekers:

"...Doordat het college ons zo buitenspel heeft gezet, zitten wij nu met een overlast veroorzakende situatie. Door de ondervonden overlast hebben wij dit jaar amper gebruik kunnen maken van ons terras. Een gesprek voeren of een boek lezen is niet meer mogelijk. De voor onze familie nadelige gevolgen van de aanleg van de speeltuin zijn volstrekt onevenredig in verhouding tot het met deze aanleg te dienen doel (...). Er had voor een voor ons minder bezwarende oplossing moeten en kunnen worden gekozen."

6. Naar aanleiding van de klacht besloot de Nationale ombudsman een onderzoek in te stellen. In reactie op de klacht deelde het college van burgemeester en wethouders de Nationale ombudsman op 10 juni 2009 het volgende mee:

"...Het spijt ons te lezen dat wij de klacht van (verzoekers; N.o.) (...) niet naar haar tevredenheid hebben kunnen afhandelen (...).

Op 3 juli 2008 ontvingen wij de klacht van (verzoekers; N.o.) over de aanleg van de speeltuin (...). De bevindingen uit de hoorzitting en het aanvullende dossieronderzoek hebben ertoe geleid dat een deel van de klacht (niet tijdig informeren) (...) gegrond is verklaard. (...) Voor zover de klacht zag op het schenden van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur is dat deel ongegrond verklaard. In zoverre wijkt ons standpunt van 21 augustus jl. enigszins af van het standpunt van de klager verwoord in uw brief van 29 april jl.

Voor zover nodig bevestigen wij dat het verslag van de hoorzitting en onze brief van 21 augustus jl. integraal als onderdelen van onze reactie gelden. Het in die stukken verwoorde zal dan ook niet worden herhaald en wij volstaan met deze verwijzing."

7. Vervolgens ging het college in op de onderscheiden klachtonderdelen.

Naar aanleiding van de klacht dat verzoekers niet waren gehoord, stelde het college dat de aanleg het gebruikelijke voorbereidingstraject had gevolgd. Op meerdere momenten was uitvoerig met de wijkcommissie, als vertegenwoordiger/behartiger van de belangen van de wijk gesproken. Ook in openbare vergaderingen. Het verzoek tot aanleg op deze locatie

was juist vanuit de wijkcommissie gekomen en getoetst aan de geldende bestuurlijke kaders, zoals het speelruimteplan en het bestemmingsplan. Het college merkte daarbij op dat het noodzakelijk is om bij de bepaling van de locatie van een speeltuin niet alleen rekening te houden met individuele belangen, zoals die van verzoekers maar deze breder te oordelen. De directe omgeving en mogelijke overlast worden bezien, waarna een belangenafweging plaatsvindt. Het college stelde dat daarbij niet is te voorkomen dat een algemeen belang, prevaleert boven een individueel belang voor het mogelijk ondervinden van subjectieve overlast.

In reactie op de klacht dat het college zijn taak als bestuursorgaan miskent, stelde het college dat zijn door het maken van pragmatische afspraken over feitelijke handelingen, zoals in het onderhavige geval geen sprake is van het miskennen van zijn taak. Het college stelde dat de folder eerder verspreid had moeten worden. Het is gebruikelijk dat een dergelijke folder door de gemeente wordt verspreid maar in voorkomende gevallen gebeurt dit ook door de wijkcommissies. In de onderhavige kwestie had de wijkcommissie het college verzocht de folders te mogen verstrekken.

In reactie op de klacht dat medewerkers van de gemeente geweigerd hadden te zeggen waarom zij op de groenstrook rondliepen, stelde het college hier niet bekend mee te zijn. Ook de door verzoekers genoemde ambtenaar kon zich een dergelijke uitspraak niet herinneren en had laten weten ook nimmer op die wijze te zullen reageren indien hem een dergelijke vraag zou worden gesteld. Daarbij gold naar de mening van het college dat de aanleg van de speeltuin veelvuldig in de openbare vergadering van de wijkcommissie was besproken, waarmee openbaarheid en transparantie over de aanleg was gegeven.

Over andere geschikte locaties, deelde het college mee dat het gebied nabij de Antonius Abt kerk niet was aan te merken als geschikte locatie voor de doelgroep, als verzocht door de wijkcommissie. Het openbaar gebied nabij de kerk is te dicht gelokaliseerd op reeds aanwezige speelvoorzieningen in de omgeving, voorzorg niet in de behoefte voor de bewoners en voldeed niet aan de benodigde grootte. De herontwikkeling van het terrein geeft ook geen extra ruimte voor een openbare speelvoorziening, nu dit terrein zal toebehoren aan de Brede School en niet aan het openbaar gebied. Stedenbouwkundig was voorzien in de aanleg van een klein park, zodat de opmerking van verzoekers dat een speeltuin paste binnen de plannen van de herontwikkeling niet juist was.

Het opschuiven van de speeltuin in de richting van de Olympialaan was naar de mening van het college uitgesloten. Het terrein bevat een helling waarmee de plaatsing op dat deel onevenredig hoge kosten met zich mee zou brengen in verband met een noodzakelijke egalisatie. Daarbij leidt het opschuiven tot een verkeersonveilige situatie, gezien de op dat punt aanwezige verkeersdruk.

Ten slotte schreef het college, naar aanleiding van de opmerking dat de wijkcommissie had verklaard slechts een verzoek voor realisatie van een extra speeltuin in de wijk te

hebben gedaan, dat vanuit de wijkmanager nadrukkelijk te kennen was gegeven dat de wijkcommissie had verzocht om een speeltuin op deze locatie. Daarbij merkte het college op dat, ook al was een dergelijke specifieke locatie niet aangegeven, dit voor de positie van de speeltuin geen gevolg zou hebben gehad, aangezien de huidige locatie de enige in de omgeving was die voldeed aan de gestelde kaders.

8. Vervolgens zijn verzoekers in de gelegenheid gesteld op de verstrekte informatie te reageren. Bij brief van 9 augustus 2009 schreven zij de Nationale ombudsman het standpunt van het college dat er een belangenafweging heeft plaatsgevonden in het geheel niet te kunnen volgen, omdat zij niet van te voren waren geïnformeerd. In reactie op de mededeling van het college dat op meerdere momenten uitvoerig met de wijkcommissie in openbare vergaderingen is gesproken over de aanleg van de speeltuin, schreven verzoekers dat het van fatsoenlijk bestuur zou hebben getuigd als zij erop waren geattendeerd dat men voornemens was een speeltuin aan te leggen en dit zou worden besproken in wijkvergaderingen, zodat verzoekers bij deze vergaderingen aanwezig hadden kunnen zijn en hun bezwaren naar voren hadden kunnen brengen. Verzoeker stelden dat met het raadplegen van de wijkcommissie het college niet ook hun belangen goed had behartigd, omdat een wijkcommissie de belangen van de wijk als geheel dient te behartigen en niet de belangen van individuele wijkbewoners.

Ook de reactie van het college over de informatieverstrekking werd door verzoekers niet gesteund, omdat de gemeente en niet de wijkcommissie de informatievoorziening dient te verzorgen. Tevens stelden zij dat het veel te laat informeren van omwonenden onmogelijk als 'open en transparant' kan worden aangemerkt.

Vervolgens wezen verzoekers op een bericht in de Bergen op Zoomse Bode van 21 juni 2009, over de Brede School in de wijk Nieuw Borgvliet dat wordt afgesloten met de opmerking 'dat een Brede School een plek is waar onderwijs samenkomt met sport, spel en cultuur en waar partners samenwerken rondom opgroeiende kinderen'. Verzoekers stellen dat, gelet op deze omschrijving, een speeltuin daar prima bij past. In het door het college op 22 juni 2009 aan de gemeenteraad verstuurd ontwerpbestemmingsplan voor de Brede School, opgenomen in de raadsmededeling met nummer RMD09-0129, wordt onder andere aangegeven dat aan de zuidkant van de te realiseren Brede School Borgvliet een speelterrein wordt ingericht. Verzoekers schreven dat deze school op 275 meter komt van de naast hun huis gelegen speeltuin, zodat zij niet inzien waarom deze locatie niet zou voorzien in de behoefte van bewoners van de Mondafseweg. Verzoekers stellen dat voor zover de speeltuin naast hun woning wordt gebruikt door kinderen uit de directe omgeving, dit kinderen betreft die aan het begin van de Mondafseweg en aan de Oude Huybergsebaan wonen. Deze kinderen wonen dicht bij de Brede School dan bij de speeltuin naast hun woning, terwijl een groot deel van hen ook dicht bij de reeds aanwezige speelvoorzieningen woont.

Ook schreven verzoekers dat de voormalig voorzitter van de wijkcommissie hen had verteld dat autochtone kinderen zich bij de reeds aanwezige speelvoorzieningen weggejaagd voelden door allochtone kinderen en het lokaliseren van de speeltuin naast hun woning dan ook eerder leek ingegeven door het feit dat in de directe omgeving hiervan geen allochtonen wonen en niet zozeer door de behoefte aan een extra speelvoorziening bij de Mondafseweg.

Ook achtten verzoekers het nog steeds volstrekt onduidelijk waarom de speeltuin niet een flink stuk in de richting van de Artemislaan/Olympialaan kon worden opgeschoven. Naar aanleiding van de reactie van het college dat het terrein een helling bevat waarmee plaatsing van de speeltuin op dat deel onevenredig hoge kosten met zich mee zou brengen vanwege egalisatie, schreven verzoekers dat er slechts sprake is van een zeer flauw verval en men bovendien de grond ook al had opgehoogd voor de aanleg van de speeltuin. Het leek verzoekers dan ook onwaarschijnlijk dat verplaatsing van de speeltuin onevenredig hoge kosten met zich mee zou brengen.

Ten aanzien van de stelling van het college over de verkeersveiligheid merkten verzoekers op dat de speeltuin nu direct aan twee wegen grenst, de Mondafseweg en de Artemislaan. Na het opschuiven zou de speeltuin grenzen aan de Artemislaan en de Olympialaan. Onderkend werd dat de Olympialaan inderdaad drukker is dan de Mondafseweg, maar verzoekers stelden dat er ook nu al een hek om de speeltuin staat dat voorkomt dat kinderen de straat oprennen, terwijl er ook nog ruimte overblijft voor een groenstrook tussen speeltuin en de weg en tussen de Olympialaan en zo'n eventuele groenstrook eerst nog een voet- en een fietspad ligt. Bovendien gaat de gemeente een randweg aanleggen waardoor de Olympialaan een stuk rustiger wordt.

Ten slotte stelden verzoekers dat door de wijkcommissie tegen hen was aangegeven dat geen verzoek was gedaan om een speeltuin op de huidige locatie, maar wel een verzoek voor realisatie van een extra speeltuin in de wijk en dat het college in zijn reactie helemaal niet was ingegaan op de door verzoekers ondervonden overlast. Hieruit concludeerden zij dat dit voor het college kennelijk nog steeds geen enkele overweging waard is.

9. Daarnaast gevraagd ontving de Nationale ombudsman van de gemeente Bergen op Zoom op 29 juli 2009 nadere stukken, zoals het Speelruimteplan 2007 - 2011. In reactie op de vraag om afschriften van het verzoek van de wijkcommissie, merkte men op dat er geen expliciet schriftelijk verzoek van de wijkcommissie in het dossier aanwezig is. Daarbij gaf men aan dat de aanleg van een speeltuin veelal een zaak is die in mondeling overleg wordt opgepakt. Wel werd een e-mailbericht van 22 juli 2009 van de huidige voorzitter van de wijkcommissie overgelegd, waarin deze schrijft:

"In 2007 hebben wij vanuit de buurtkinderen en hun ouders het verzoek ontvangen tot de aanleg van een speeltuintje op de huidige locatie aan de Artemislaan. Dit verzoek werd door ons onderstreept en is besproken met de gemeente. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd

in de aanleg van de speeltuin op de door de buurt gewenste locatie. Helaas is het voorgaande niet nadrukkelijk in verslaglegging van de vergaderingen van de wijkcie vastgelegd, maar dragen we het initiatief nog steeds een warm hart toe."

Blijkens de verslagen van de vergaderingen van de wijkcommissie van 2 oktober en 4 december 2007 is tijdens die vergaderingen melding gemaakt van de voorgenomen aanleg van het speelterrein, respectievelijk van de realisatie daarvan. De voorzitter heeft in de vergadering van december, waar verzoekers overigens niet aanwezig waren, zijn excuses aangeboden voor de late informatie aan de buurtbewoners.

Omtrent een eventueel collegebesluit inzake de aanleg van het speelterrein deelde de gemeente desgevraagd mee dat de aanleg van een speeltuin wordt aangemerkt als een feitelijke handeling indien de aanleg past binnen de gestelde kaders. Dan is geen formeel besluit van het college nodig. De toetsing of aanleg mogelijk is vindt plaats op de vakafdeling en wordt, indien deze vraag bevestigend wordt beantwoord, niet schriftelijk vastgelegd.

Het door de gemeente toegestuurde speelruimteplan Bergen op Zoom 2007 - 2011, 'Spelen in de wijk', is een actualisatie en herziening van het uit 2000 daterende plan voor de periode 2000 - 2010. In het in januari 2007 vastgestelde, herziene speelruimteplan staat onder andere opgenomen dat bij een speelvoorziening voor de leeftijdscategorie nul tot vijf jaar, zoals in het onderhavige geval, uitgegaan wordt van een actieradius van 100 meter. Vervolgens is in het plan, aan de hand van demografische gegevens, bezien in hoeverre op wijkniveau voldaan werd aan de behoefte aan speelplekken en in hoeverre in 2011 aan die behoefte wordt voldaan.

In de bij het plan behorende tabellen zijn voor de demografische gegevens 2011 de wijken 'Nieuw Borgvliet', waar de speelplek is gerealiseerd, 'Langeweg' en 'Augustapolder' samengevoegd. In de tabel 'norm en aanbod speelplekken' zijn deze demografische gegevens echter volledig toegerekend aan de wijk 'Nieuw Borgvliet', maar is de norm en het aanbod voor de drie verschillende wijken gehandhaafd. Hierdoor lijkt het dat in de wijk 'Nieuw Borgvliet' een groot tekort is aan speelplekken, terwijl dat naar alle waarschijnlijkheid feitelijk meevalt. Wel kan worden vastgesteld dat er in de wijk 'Langeweg' een overschot is aan voorzieningen voor nul- tot vijfjarigen en zes- tot elfjarigen.

Ten aanzien van de procedure voor de aanleg van nieuwe speelvoorzieningen staat in het speelruimteplan het volgende opgenomen:

"In het Speelruimteplan 2000 - 2010 staat opgenomen dat "het belang voor kinderen in alle gevallen waar aangetoond is dat er behoefte is aan speelvoorzieningen voor één of meerdere leeftijdsgroepen van 0 - 17 jaar én waar de ruimte is, het belang van het kind voor gaat, boven alle andere mogelijke bezwaren van omwonenden. De bepaling van een

nieuwe locatie voor uitbreiding van speelvoorzieningen zal als zodanig gekozen worden dat eventuele overlast voor de omwonenden zoveel mogelijk voorkomen wordt".

Voor de aanleg van nieuwe speelterreintjes is de volgende procedure vastgelegd in het huidige plan (...)

Geconcludeerd kan worden dat vanuit het oogpunt van bewonersparticipatie, wijkcommissies, wijktafels en dorpsraden de procedure hiernaast niet meer actueel is. Er wordt nu meer de dialoog opgezocht. Initiatieven komen in bijna alle gevallen vanuit de buurt (burger, wijktafel, dorpsraad) zelf. Op basis van deze verzoeken/initiatieven beoordeelt de gemeente of er mogelijkheden zijn. Om draagvlak te creëren is het erg belangrijk gebleken om in goed overleg en door goede communicatie met de betrokkenen tot een gedragen plan te komen. Nieuwe speelvoorzieningen komen in de plaats van een andere speelvoorziening in de buurt. Dat wil zeggen dat er in principe geen areaaluitbreiding plaats vindt. In overleg met de bewoners wordt dit bepaald".

Naar aanleiding van de opmerking dat er in principe geen areaaluitbreiding plaatsvindt, heeft de Nationale ombudsman bekeken of en in hoeverre de demografische ontwikkeling binnen de wijk Nieuw Borgvliet afwijkt van andere wijken in Bergen op Zoom. Dit was mede ingegeven door de algemene conclusie in het speelruimteplan dat in zijn algemeenheid geconcludeerd kan worden dat er voldoende spelvoorzieningen voor kinderen in de leeftijdsgroep van nul tot vijf jaar zijn.

Uit de verschuivingen in leeftijdsamenstelling kan worden opgemaakt dat er binnen de gemeente Bergen op Zoom in de leeftijdsgroep van nul tot vijf jaar sprake is van een gemiddelde daling van 3.5 %, maar dat daarbij sprake is van grote verschillen. Zo bedraagt de daling in Bergen op Zoom West bijna 40 procent en in Bergen op Zoom Oost, waar de wijk Nieuw Borgvliet is gelegen maar 5 %, terwijl er ook rekening gehouden moet worden met een groei van deze leeftijdsgroep door woninguitbreidingen in de gehele gemeente.

Op basis van de tabellen 'Norm en Aanbod speelplekken 2006 - 2011' kan worden geconcludeerd dat er binnen Bergen op Zoom voor de leeftijdsgroep van nul tot vijf jaar in het algemeen sprake is van een overschot aan speelvoorzieningen, maar dat er op wijkniveau in 2011 een tekort kan ontstaan.

10. Op 27 augustus 2009 heeft een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman de situatie ter plaatse bekeken en geconstateerd dat de speelplek van 20 meter lang en 12 meter breed, is aangelegd op de hoek van een driehoekig grasveld, gelegen tussen de schuin weglopende Artemislaan en de Mondafseweg en de Olympialaan. De speelplek wordt aan de andere zijde begrensd door de heg van de tuin van verzoekers. Tussen deze heg en de speelplaats bevindt zich een openbaar voetpad van ongeveer twee meter en gedeeltelijk een grasstrook van eveneens ongeveer twee meter. Door de plaatsing van de speelplek op de hoek van de Artemislaan en de Mondafseweg en op korte afstand van de

tuin van verzoeker wordt zo veel mogelijk afstand gecreëerd tussen de speelplek en de Olympialaan, welke weg de functie heeft van een wijkontsluitingsweg. Het grasveld loopt vanaf de speelplek schuin weg in de richting van de Olympialaan. Het hoogteverschil tussen speelplek en de grasstrook naast (het fietspad langs) de Olympialaan is, volgens opgave van verzoekers, ongeveer 80 centimeter.

II Beoordeling

11. Bij de beoordeling van de klachten van verzoeker heeft de Nationale ombudsman de handelwijze van het college getoetst aan het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking en aan het redelijkheidvereiste.

11.1 Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat overheidsinstanties burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

Dit houdt onder meer in, dat een overheidsinstantie bekendheid geeft aan zijn besluiten en andere aangelegenheden die de burger in zijn belangen kunnen raken, zodat deze daarvan tijdig op de hoogte kan zijn en daar op kan reageren.

Voor het beoordelingskader in een zaak als deze verwijst de Nationale ombudsman naar de Participatiewijzer, die hoort bij het rapport "We gooien het de inspraak in", rapport 2009/180 van 17 september 2009 (zie www.nationaleombudsman.nl).

11.2 Het redelijkheidvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

Dit vereiste impliceert dat een bestuursorgaan de relevante feiten en omstandigheden dient te achterhalen teneinde deze te kunnen vertalen in belangen om deze vervolgens tegen elkaar af te kunnen wegen. De uitkomst van die belangenafweging mag niet onredelijk zijn.

12. Na afweging van de daarvoor in aanmerking komende belangen kan het bestuursorgaan een besluit nemen, waarbij een - beperkt - individueel belang van een burger moet wijken voor zwaarder wegende algemene belangen. In de situatie van dit geval gaat het dan ook niet alleen om het belang van verzoekers en eventuele anderen bij een ongestoord woongenot, maar ook om het algemeen belang dat is gemoeid met de beschikbaarheid van voldoende speelvoorzieningen in een woonomgeving.

13. Verzoekers betwisten niet dat voldoende speelvoorziening noodzakelijk of gewenst is, maar stellen zich op het standpunt dat met de huidige locatiekeuze sprake is geweest van een onredelijke belangenafweging. Door de wijze waarop gekomen is tot de locatie, worden verzoekers - naar zij stellen - onevenredig benadeeld. Na realisatie van de speeltuin ervaren zij geluidsoverlast en overlast van in de speeltuin rondhangende jeugd

die ouder is dan de leeftijdsgroep nul tot vijf jaar. Verzoekers voeren meerdere argumenten aan tegen de aanleg van de speeltuin.

14 Wat betreft het niet horen van verzoekers, stelt het college dat bij de toetsing van een verzoek altijd alle, individuele en algemene, belangen worden meegenomen en dat hieromtrent uitvoerig was gesproken met de wijkcommissie. Uit de reactie van het college en het speelruimteplan 2007 - 2011 maakt de Nationale ombudsman op dat er binnen de gemeente Bergen op Zoom voor is gekozen om in alle gevallen dat er behoefte is aan speelvoorzieningen het belang van kinderen te laten prevaleren, boven mogelijke bezwaren van omwonenden.

14.1 Het behoort tot de beleidsvrijheid van het gemeentebestuur om een dergelijk standpunt inzake prioriteitstelling in te nemen en op voorhand duidelijkheid te verschaffen over de afweging van algemeen, versus individueel belang.

Tevens staat het de gemeente vrij om afspraken te maken over de wijze waarop belanghebbenden worden betrokken bij de aanleg van bijvoorbeeld speelvoorzieningen. Zo kan ervoor gekozen worden om dit te laten lopen via wijkcommissies, dorpsraden of andere structuren waarbinnen burgers participeren. In die situaties is het echter wel noodzakelijk dat duidelijk is welke rol, of taak en bevoegdheid, de gemeente respectievelijk de 'wijkvertegenwoordiging' heeft en hoe de procedure verloopt.

14.2 Zoals ook in het gemeentelijk speelruimteplan wordt aangegeven, is het noodzakelijk dat in goed overleg en door goede communicatie met de betrokkenen tot een gedragen plan wordt gekomen. De Nationale ombudsman acht het daarbij - gelet op het belang van voldoende en adequate speelvoorziening - begrijpelijk dat niet alle omwonenden of betrokkenen persoonlijk benaderd worden voorafgaande aan een locatiekeuze en er binnen de gemeente Bergen op Zoom voor is gekozen om betrokkenen te informeren, nadat de locatie bekend is.

Dit betekent echter niet dat de gemeente, indien omtrent de aanleg van een speellocatie overleg plaatsvindt met een wijk- of buurtcommissie, zich geen rekenschap hoeft te geven van individuele belangen. In het speelruimteplan staat tevens opgenomen dat de bepaling van een nieuwe locatie voor speelvoorzieningen zodanig gekozen zal worden dat eventuele overlast voor de omwonenden zoveel mogelijk voorkomen wordt. Gelet op de gekozen locatie, gelegen in de directe nabijheid van de tuin van verzoekers, had het in de rede gelegen dat de gemeente er op enigerlei wijze op had toegezien dat de wijkcommissie verzoekers als direct betrokkene voor het creëren van draagvlak hadden gehoord.

Door dit niet te doen is in zoverre gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking en is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

15. Het niet tijdig informeren van verzoekers wordt door het college van burgemeester en wethouders en de voorzitter van de wijkvereniging erkend. Ook de Nationale ombudsman is van oordeel dat het college op dit punt in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking heeft gehandeld. Ook op dit punt is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

16. Wat betreft de klacht dat de gemeente geen open kaart heeft gespeeld, verwijst het college naar de overleggen die hebben plaatsgevonden met de wijkcommissie. Zoals hiervoor aangegeven onder 14.1 kunnen gemeenten nadere afspraken maken over de wijze waarop betrokkenen bij de keuze voor een locatie worden betrokken. Weliswaar was verzoeker, blijkens zijn reactie, niet op de hoogte van hetgeen tijdens de openbare vergaderingen van de wijkcommissie van oktober en december 2007 was of zou worden besproken, maar dit impliceert niet dat de gemeente geen open kaart heeft gespeeld.

In zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

17. Wat betreft de geschiktheid van een andere locatie.

Naar aanleiding van de afwijzende reactie van het college op de door verzoekers aangewezen alternatieve locatie, schrijven verzoekers dat de gemeente inzake de op deze locatie te realiseren Brede School zelf heeft aangegeven dat daarbij een speelterrein zal worden gerealiseerd. Verzoekers stellen dat zij niet inzien waarom deze locatie niet zou voorzien in de behoefte van de bewoners van de Mondafseweg.

Uit de door verzoeker gestuurde stukken maakt de Nationale ombudsman echter op dat het speelterrein waarnaar verwezen wordt het - in beginsel niet openbare - speelterrein ten behoeve van de te realiseren Brede School Borgvliet betreft en derhalve niet kan worden aangemerkt als een alternatief voor de naast de woning van verzoekers gerealiseerde speelplek voor nul- tot vijfjarigen. Daarbij geldt dat voor deze leeftijdsgroep een actieradius van 100 meter wordt gehanteerd en de Brede School Borgvliet bijna 300 meter verder is gelegen.

De gemeente heeft in zoverre gehandeld in overeenstemming met het redelijkheidsvereiste. De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

18. Wat betreft het verplaatsen van de speelplek in de richting van de Olympialaan.

De Nationale ombudsman heeft geconstateerd dat de speelplek thans is gelegen op een plek waarbij zoveel mogelijk afstand is gecreëerd met de drukke Olympialaan. Deze keuze acht de Nationale ombudsman vanuit veiligheidsoogpunt begrijpelijk. Daarbij is geconstateerd dat er sprake is van een hoogteverschil waardoor verplaatsing extra kosten met zich meebrengt. Gelet hierop is de beslissing om niet alsnog tot verplaatsing over te gaan in overeenstemming met het redelijkheidsvereiste en is de onderzochte gedraging behoorlijk.

19. Wat betreft de inhoud van het verzoek vanuit de wijkcommissie.

Verzoekers stellen dat hen door de voormalig voorzitter en/of andere leden van de wijkcommissie is meegedeeld dat nimmer bij de gemeente het verzoek is gedaan voor de aanleg van een speelplek op de huidige locatie. De gemeente daarentegen stelt dat wel degelijk vanuit de wijkcommissie om een speelplek op deze locatie is gevraagd. In dit standpunt wordt de gemeente, blijkens zijn e-mailbericht van 22 juli 2009, door de huidige voorzitter van de wijkcommissie gesteund. De Nationale ombudsman gaat dan ook uit van de juistheid van de stelling van de gemeente.

Gelet hierop mist dit klachtonderdeel feitelijke grondslag.

20. Tot slot wordt nog het volgende overwogen. De omstandigheid dat het college redelijkerwijs heeft gedaan wat van hem gelet op de stand van zaken van dit moment mocht worden verwacht, betekent nog niet dat er in de toekomst geen aanleiding kan zijn tot het treffen van nadere maatregelen. De gemeente heeft gekozen voor het aanleggen van een speelveldje in een woonwijk. Dat brengt nu eenmaal, onvermijdelijk, overlast voor omwonenden met zich mee. Het is aan de gemeente om die overlast tot een minimum te beperken. Van omwonenden mag worden verlangd dat zij enige overlast dulden.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de burgemeester van Bergen op Zoom, is gegrond wat betreft de klachtonderdelen niet gehoord en niet tijdig geïnformeerd zijn wegens strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

Voor het overige is de klacht niet gegrond

Onderzoek

Op 18 december 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer J. te Bergen op Zoom, met een klacht over een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom.

Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het college van burgemeester en wethouders verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Het college deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reactie van verzoekers gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

INFORMATIEOVERZICHT

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Klaagschrift van verzoekers, gedateerd 3 juli 2008, met bijlagen.
2. Beslissing van het college van burgemeester en wethouders van 21 augustus 2008, met bijlagen.
3. Verzoekschrift aan de Nationale ombudsman, gedateerd 16 december 2008, met aanvullende informatie van 8 april 2009.
4. Openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 29 april 2009.
5. Standpunt van het college van burgemeester en wethouders van 10 juni 2009.
6. Aanvullende informatie, ontvangen 29 juli 2009.
7. Reactie van verzoekers, gedateerd 9 augustus 2009.

Achtergrond